

En natuurlijk moet een stekje sterk en gezond zijn

Stek- en plantgoed

Stek- en plantgoedbedrijven vormen de basis van de boomkwekerijsector. Mooi werk om aan de basis te staan van wat ooit eindigt in een tuin of park als heester of boom waar veel mensen plezier aan beleven. Ik ken zelfs een stekbedrijf waar in sierlijke letters op de gevel staat: Un goei stekske. (In het standaard-Nederlands is dat: Een goede stek). Mooi toch, hè? Als je erover nadenkt: iemand zoekt een huis om een kweekbedrijf op te zetten en komt dan een mooi pandje met veel ruimte tegen en zegt dan: 'Dat is een mooie plek. Dat is een goeie stek.' En daar wordt begonnen met het maken van stekken.

En natuurlijk moet een stekje sterk en gezond zijn. Het moet er goed uitzien, voldoende wortels hebben en vooral eenvormig zijn. Want die stekjes moeten bij een opkweekbedrijf wel allemaal aanslaan en uitgroeien tot een verhandelbare plant. Dat is een grote verantwoordelijkheid die veel vakkundigheid vergt. Want als er geen goed product wordt geleverd, is de klant weg. En dat brengt mij tot de vraag: wat is dan een goed product?

Daar wil ik het als eindklant even over hebben. Om te beginnen wordt in de natuur niet gestekt. Planten kunnen zich alleen vermeerderen door zaaien en afleggen. Het stekken van planten is dus een mooie, maar kunstmatige bezigheid die snelheid en vakkundigheid vereist. De stekken moeten snel wortelen. Daar kan dan indolylbouterzuur (stekpoeder) bij helpen. En als de stek worteltjes krijgt, worden de jonge plantjes als een baby gevoed met steeds een heel klein beetje meststof. Dat moet wel kunstmest zijn, want in de stekgrond zit nu eenmaal niet het bodemleven dat nodig is om organische meststoffen te kunnen gebruiken. Die kunstmest wordt letterlijk in de worteltjes geperst. Daarop gaat de plant groeien. Hierdoor is het onver-

mijdelijk dat de plant van sommige elementen, zoals stikstof en kalium, veel te veel binnenkrijgt. Dat veroorzaakt zo'n onbalans in de plant, dat deze geen enkele mogelijkheid heeft om zich te verdedigen. Schimmels en insecten herkennen deze planten onmiddellijk als voedselbron, waardoor zij er met z'n allen bovenop duiken. Dat kan niet, dus moeten de schimmels en insecten worden bestreden. Het directe gevolg daarvan is dat de stek minstens twee dagen volledig stilstaat. Bovendien verzwakken de stekken zodanig, dat dezelfde schimmels en insecten weer op bezoek komen. Dus dan maar eens aan deze rotzakken vragen wat hun bezielt. Hun antwoord is simpel: 'Wij zijn op aarde om de rommel op te ruimen. Een gezonde plant kan zich goed verdedigen en is voor ons oneetbaar. Wij moeten het hebben van zwakke planten.' 'Hoe merken jullie dan dat een plant zwak is?' 'Nou, dat is simpel. We proeven eerst een paar keer. En als de plant dan geen zuren aanmaakt die wij vreselijk vinden, is het voor ons een mooie maaltijd.'

'Dus jullie lusten geen gezonde planten?' 'Nee, absoluut niet,' zeiden de schimmels en insecten in koor. 'Wij kunnen jasmonzuur en salicylzuur dat in het blad wordt gevormd, niet verdragen.' En alsof de bovengrondse ellende niet genoeg is, wordt de kweker ook nog eens getergd door wortelziekten. Meestal is dit *Pythium*. Omdat worteltjes maximaal drie weken kunnen groeien, treedt *Pythium* klassiek na twee tot drie weken op. Dus maar even aan deze treiterkop gevraagd wat hem drijft.

'Tja, ik moet het hebben van wortels die verzwakt zijn. Die gaan simpele suikers afgeven (exsudaten). Dat geeft mij het signaal dat ik ze op mag vreten. Bovendien is het onder in de

potten en trays lekker zeiknat, zodat er bijna geen zuurstof is. Dat heb ik het liefste, want in een zuurstofrijke omgeving kan ik niet groeien. Ik behoor niet voor niets tot de zogenaamde "waterschimmels". Bovendien leven al mijn vijanden in een zuurstofrijke omgeving, dus daar moet ik niet zijn.'

'Dus als kwekers droger gaan telen en zorgen voor veel zuurstof in het medium, heb jij een probleem?'

'Ja, dat klopt. Mijn leven is pas leuk als er voldoende zwakke wortels in een natte pot zitten.' Dat leidde tot de volgende vraag aan de schimmels en insecten: 'Waar hebben jullie nou echt een hekel aan? Hun reactie was te verwachten: 'Dat gaan we niet vertellen, want dan gaan jullie zo telen dat wij geen kans meer krijgen. Wij vinden het wel goed zo. Jullie mensen kopen bestrijdingsmiddelen. Daar gaan veel van onze familieleden van dood. Maar de overblijvers onder ons worden er juist sterker door. Dus blijven jullie die kunstmest en bestrijdingsmiddelen maar kopen, want het helpt ons. Wij wachten na een bespuiting tot het spul is uitgewerkt en de planten sterk zijn verzwakt. Dan zijn wij aan de beurt.' Een enkele schimmel en insect mompelden iets anders. 'Waar wij een hekel aan hebben,' fluisterden zij, 'is dat planten gezond groeien met mycorrhizaschimmels. En organische meststoffen. Dat zijn grote concurrenten van ons. Zij dragen sterk bij aan een gezonde groei van planten waardoor ze weerbaar zijn. Maar vertel dit alsjeblieft niet door, want dan zijn wij de klos. En ook wij willen een normaal leven leiden en volgens onze opdracht de rommel opruimen.'

